

Stan populacji i biologia lęgowa bączka *Ixobrychus minutus* na stawach rybnych w Parku Krajobrazowym Lasy Janowskie

Population status and breeding biology of little bittern *Ixobrychus minutus* on the fishponds in Janowskie Forests Landscape Park (SE Poland)

ADAM FLIS

Institut Ochrony Przyrody PAN
31–120 Kraków, al. A. Mickiewicza 33
e-mail: flis@iop.krakow.pl

Słowa kluczowe: bączek, *Ixobrychus minutus*, rozmieszczenie, warunki siedliskowe, biologia lęgowa, stawy rybne, Lasy Janowskie.

W pracy opisano stan liczebny i zagęszczenie populacji lęgowej bączka *Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766). Omówiono też wybrane aspekty dotyczące biologii lęgowej oraz czynniki siedliskowe decydujące o jego występowaniu. Badania prowadzono w latach 2010–2011 na 8 kompleksach stawów rybnych w Parku Krajobrazowym Lasy Janowskie w południowo-wschodniej Polsce. W PK Lasy Janowskie stwierdzono występowanie 10–13 par bączka jedynie na 2 kompleksach stawów rybnych (Stawy Małe i Stawy Duże) o łącznej powierzchni 200 ha. Zagęszczenie populacji bączka w 2011 roku na Stawach Małych wynosiło 2 pary/10 ha (12 par/60 ha), co jest wartością wysoką. Na uwagę zasługuje fakt odnalezienia 8 jednocześnie zajętych gniazd na jednym stawie o powierzchni 3,8 ha. Czynnikiem decydującym o występowaniu bączka był przybrzeżny pas wieloletniej trzciny pospolitej *Phragmites australis*. Wybór miejsca na założenie gniazda warunkowały: odpowiednia głębokość wody oraz szerokość trzcinowiska i wysokość trzcinn. Gniazda były położone nad powierzchnią wody, często w równej odległości od brzegu i otwartej wody. Początek zniesień zależał od terminu przylotu ptaków z zimowisk oraz warunków panujących na terenach lęgowych. Okres znoszenia jaj trwał przez 2,5 miesiąca: pierwsze jaja samice zniosły 23 maja, a ostatni lęg rozpoczął się 7 sierpnia ($n = 17$). Średnia wielkość pełnego zniesienia wynosiła $5,8 \pm 0,7$ (5–7, $n = 11$), a sukces gniazdowy dla obu sezonów wyniósł 88,2% ($n = 17$).